

SVEA HOVRÄTT
Rotel 0602
060205

PROTOKOLL
2018-09-27 och
2018-11-12
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 5
Mål nr M 2358-18

RÄTTEN

Hovrättsråden Lars Borg, Birgitta Bylund Uddenfeldt, referent, och Li Brismo samt tf. hovrättsassessorn Ida Ståhle

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Emilia Sjäodahl

PARTER

Klagande

Affärsverket svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg

Ombud: Chefsjuristen BP
Adress hos huvudmannen

Motpart

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

SAKEN

Dispens från föreskrifter för anläggande av 400kV-luftledning i Köksmåla naturreservat i Oskarshamns kommun; nu fråga om undanröjande och återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-02-13 i mål nr M 2926-17

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) ansökte hos Länsstyrelsen i Kalmar län om dispens från reservatsföreskrifter för att anlägga en 400 kV-luftledning inom Köksmåla naturreservat i Oskarshamns kommun. Sedan länsstyrelsen avslagit ansökan överklagade Svenska kraftnät beslutet till mark- och miljödomstolen och begärde att domstolen skulle hålla sammanträde. Domstolen avlog överklagandet utan att hålla sammanträde i målet.

Dok.Id 1452572

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

Svenska kraftnät har överklagat mark- och miljödomstolens dom och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja domen och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen. Svenska kraftnät har som grund för sin talan sammanfattningsvis anfört följande: Ett rättegångsfel har förekommit vid mark- och miljödomstolen eftersom domstolen har avgjort målet utan att hålla sammanträde, trots att verket begärt att sådant skulle hållas. Svenska kraftnät uppträder som enskild part i målet och har därmed rätt till sammanträde enligt 14 § ärendelagen. Verket ansökte om dispens i egenskap av nätägare, dvs. verksamhetsutövare för den planerade kraftledningen, och inte som företrädare för det allmänna. Svenska kraftnät får inte bygga kraftledningar utan att ha ansökt om och erhållit vissa tillstånd och dispenser. Ansökningsförfarandet är inte förenat med någon myndighetsutövning utan verket uppträder, på samma sätt som andra nätägare, som enskild part vid dessa prövningar. Mark- och miljödomstolen gjorde fel som avgjorde målet utan att hålla sammanträde. Med hänsyn till instansordningens princip bör felet inte avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen.

Målet föredras varefter Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2018-12-03)

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Skäl

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det är uppenbart obehövt att bereda länsstyrelsen tillfälle att yttra sig innan målet avgörs.

Lagen (1996:242) om domstolsärenden, ärendelagen, ska tillämpas vid handläggningen av detta mål. Enligt huvudregeln i 14 § ska domstolen hålla sammanträde om det begärs av en enskild part. Mark- och miljödomstolen har avgjort målet utan att hålla sammanträde med hänvisning till att Svenska kraftnät inte är att betrakta som en enskild part och därmed inte enligt den angivna huvudregeln har rätt till sammanträde. Mark- och miljööverdomstolen ska därför pröva om Svenska

kraftnät i målet är att betrakta som enskild part och om mark- och miljödomstolen därmed borde ha hållit sammanträde innan målet avgjordes där.

I ärendelagen finns inte någon definition av vad som avses med enskild part. Viss ledning ges dock i lagens förarbeten. Där anges att med uttrycket ”enskild” främst avses enskilda individer, företag och andra privata rättssubjekt. Vidare kan i undantagsfall även en myndighet vara att anse som ”enskild”, nämligen när det allmänna uppträder som ett privat rättssubjekt. Det sägs också att ett statligt organ som är part och i ärendet har samma ställning som en privat fysisk eller juridisk person, t.ex. därför att staten innehar en fastighet, bör ses som enskild part (prop. 1995/96:115 s. 118 och s. 154).

När Svenska kraftnät ansöker om dispens från reservatsföreskrifter för byggande av en ny ledning på stamnätet bör verket ses som enskild part i ärendelagens mening.

Med hänsyn till det ovan sagda har mark- och miljödomstolen förfarit felaktigt genom att avgöra målet utan att hålla sammanträde enligt huvudregeln i 14 § ärendelagen. Felet kan inte utan väsentlig olägenhet avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt behandling.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Som ovan

Emilia Sjödahl
Protokollet uppvisat/